

Daniela
Drtinová

Odolnost je základ, moderátor musí budit emoce

Danielo, když byste teď začínala s novinářinou, jak moc jiná startovní dráha by to byla oproti té, kterou jste nastupovala ve čtvrtém ročníku na právech? Nejdřív v tiskové agentuře *Arteria*, kde jste dělala parlamentní zpravodajství, a pak v *České televizi*? Myslíte, že by z vás vzešla jiná novinářka?

Spíš to cítím tak, že asi ne. Za těch 51 let se znám. Mám pocit, že nejsem moc formovaná vnějšími okolnostmi. Mám výrazně nemanipulovatelnou osobnost, takže bych byla novinářka nejspíš stejná. Vždy jdu přes vnitřní výbavu, kterou mám svébytnou. Určitě by ale byla jiná cesta k té věci. Rozhodně bych neměnila.

Ptám se zejména na to, jestli si myslíte, že je dnes paradoxně těžší uspět, i když je víc možností, víc platforem, víc mediálních domů. I když je svoboda?

Je pravda, že u mě to bylo rychlé. Já jsem 18. května udělala státnice a 1. června už jsem nastupovala do *České televize*. Všiml si mě editor ČT Štěpán Hájek na nějaké tiskové konferenci, kde jsem byla aktivní, a nabídl mi hned místo ve zpravodajství v ČT. Nastoupila jsem víceméně ihned do ostrého provozu jako parlamentní zpravodajka, bez jakéhokoliv zkoušení, po Zuzaně Bubílkové. To by dnes nebylo možné, ani při velkých náhodách anebo třeba při velkém nedostatku specializovaných novinářů.

Daniela Drtinová (1970) je jedna z nejznámějších českých moderátorek a vystudovaná právnička. Přes 20 let působila v *České televizi*. Moderovala *Události, komentáře* a *Interview ČT24*. Od roku 2014 tvoří dvojici hlavních moderátorů internetové televize *DVTV*.

Jaké to bylo, takto hned plavat v neznámých vodách?

Byl to velký stres a první roky rozhodně nebyly jednoduché. Učila jsem se všechno za chodu, nebyla jsem v pohodě. Bylo třeba obsáhnout velké množství věcí najednou – neuměla jsem mluvit, nejdřív za mě tzv. asynchrony (*namluvené texty reportáží*) namlouvali kolegové, protože jsem měla silný moravský přízvuk.

Jak je možné, že ve vás tak rychle vložili důvěru? Optikou dneška je to opravdu raketový start.

Tehdy potřebovali někoho s právnickým vzděláním. V tom roce 1993 se rozpadalo Československo, lámal se právní řád a spousta věcí se novelizovala a měnila. V ČT a obecně v médiích nebyli moc právníci, kteří by byli schopni text návrhů zákonů převést do srozumitelné řeči, do televizní reportáže. Bylo důležité neposunout smysl.

Takže studium práv byla jednoznačná výhoda?

Obrovská. Vlastně díky tomu jsem se do ČT dostala. Editor si všiml, že vím, jak se ptát, a k tomu věděl, že jsem právě dostudovaná právnička.

Proč vlastně média? Proč ne advokacie, právo?

Když jsem se rozhodovala o studiu na vysoké škole, byl ještě komunismus. Rozhodovala jsem se mezi třemi obory – buď práva, nebo žurnalistika, nebo psychologie. U zbylých dvou oborů jsem slyšela, že jsou hodně poplatné režimu, že to nebude to, co si představuji. Práva jsou exaktnější, tak jsem věřila, že budou méně ideologicky zbarvená. To byl samozřejmě omyl. Prvák na brněnských právech to bylo samé mezinárodní dělnické hnutí. Po roce jsem odešla do Prahy, což bylo najednou jako Sorbonna. Potom se to naštěstí zlomilo a byla jsem u toho, jak se tvořila právní agenda úplně od začátku, což bylo skvělé.

Takže nakonec jste ráda, že žurnalistika nebyla v té době tak lákavá možnost?

Ano. Žurnalistiku jsem začala dělat a psychologii jsem si přidávala jako amatér ve volném čase.

Jaký soubor vlastností musí mladý člověk v sobě mít, než se vůbec rozhodne stát se novinářem? Existuje nějaký soubor vstupních parametrů?

Jsem si tím úplně jistá. Když jsem v průběhu let pozorovala mladší kolegy nebo kolegyně, viděla jsem, na čem se jim to bortí. Jako dítě jsem byla nastavena intuitivním způsobem a kriticko-analytické myšlení jsem si musela osvojovat později, na právech. Člověk by měl být systematick a měl by být nastaven tak, že i když je vnitřně laděn jemněji, bez kritické analýzy a systematickosti se prostě neobejde, bez ní se v této profesi utopí.

Kdy vám systematickost pomohla v začátcích nejvíc?

Když jsem dělala parlamentní zpravodajství, té agendy bylo opravdu moc a tohle mi zásadně pomohlo si utřídit priority. Postupovala jsem díky tomu jako stroj, v těch nejvyhrocenějších momentech jsem dokázala zapojit až strojové myšlení, kdy jsem postupovala krok za krokem a nic ostatního neexistovalo, takový zvláštní typ odosobnění. Na druhou stranu i intuice pomáhá nazírat třeba na hosty – i na politiky – jinak. Díky tomuto nástroji si zase stáhnu to, co tuším za oponou osobnosti, potom si to zpracuji kritickou analýzou. Novinářskému výstupu to dodá esprit.

Takže ideální je umět kombinovat pragmatismus a intuici?

Ano, to dělám celou dobu. A potom je extrémně důležitá psychická odolnost. Zvláště pro holky novinářky, to předesílám rovnou. Opravdu to není jednoduché. Ženy novinářky a moderátorky to mají složitější z mnoha důvodů, i proto je skutečně důležité mít silnou psychiku.

Dostaneme se k tomu hlouběji, ale teď ještě na chvíli zůstanu u typu osobnosti, která se na novinařinu (ne)hodí. Musí být moderátor extrovert? Váš kolega z DVTV Martin Veselovský o sobě říká, že je introvert, ale maskuje to.

My jsme oba velcí introverti. Ti to mají obtížnější, protože pro nás introverty je někdy velmi těžké vycházet z komfortní vnitřní ulity, kde je nám dobře a konfrontovat naše hosty, ve smyslu dát do toho tu energii. Na druhou stranu mám pocit, že introverti jsou v určitých momentech schopni jít víc do hloubky. To je to vytahování věcí za oponou.

Není to potom neustálý souboj mezi tím dovnitř a ven, což bere hodně energie?

Ano, tak to je. Musíte jako introvert energii neustále mobilizovat. Potom ale vaše vnitřní nastavení přebije adrenalin. Navíc mám i hodně invazivnější energie po tátovi, takže to pomůže. Jenom introvertní povaha – to by asi nešlo. Nemůžete být kopretinka, protože by vás to přejelo. Mnohokrát jsem nad tím přemýšlela, proč mě osud zavál právě sem – s touto výbavou. Došla jsem k tomu, že tím, že si na tom neujždím, že nejsem závislá na záři reflektorů, tak to vnímám opravdu jako službu. Ale vždycky se těším do ticha.

I v knize *Jako bych žila dva životy* jste zmínila, že jste se tehdy při nástupu na práva musela přepnout do jiné hemisféry svého přemýšlení, že jste se naučila kriticky přemýšlet a že to šlo rychle. Jak se taková věc dá naučit?

Jednoduše jsem na to zaměřila pozornost. Od přírody, vnitřního světa a knih jsem se musela dostat k věcem, které mě nezajímaly, ale musela jsem je obsáhnout, abych pochopila souvislosti.

Co tedy víc dělat pro analytické myšlení? Víc číst?

Já jsem četla hodně, ale spíše beletrii. Nořila jsem se třeba skrz ruskou literaturu do staré ruské duše, ale se současným světem jsem v té době moc zkontakovaná nebyla. Přenesla jsem tedy koncentraci zevnitř k vnějšímu dění. Začala jsem hodně číst noviny, dohledávala jsem si všechny věci, soustředila se na ně a poměrně rychle se mi pospojovaly. Analytické myšlení se dá naučit.

Dobrá zpráva je, že to jde. Zejména pro lidi, kteří si třeba myslí, že tak nedokáží přemýšlet. Vy jste po právech skočila rovnýma nohama do televize – nikdy jste ani neuvažovala o tom stát se píšící novinářkou?

Chvíli jsem chtěla být i diplomatka, byla jsem na stáži na Ministerstvu zahraničních věcí. Pak jsem ale zjistila, že bych se tam zbláznila, čekat na výjezd několik let, v tom úředním prostředí. Tím, že přišla skvělá nabídka z ČT, neváhala jsem.

Takže televize si vás vybrala a nakonec jste v tomto typu žurnalistiky zůstala.

Po mé novinářské brigádě v *Arterii* to vypadalo, že asi opravdu budu dělat novinářinu. V tu dobu se všechno rozpadalo a vznikalo nově,

byla to extrémně zajímavá doba. Televize byla náhoda, která se ale stala celoživotní záležitostí.

Jak lákavá tehdy byla pro mladého člověka televize?

Bylo to z dnešního pohledu jako mít svůj YouTube kanál?

Bylo to hlavně nedostižné. Pamatuji si prvák na právech ještě v Brně, kdy se mě spolužáci ptali, co chci v životě dělat. Abych měla pokoj, jen tak jsem střelila od boku, že budu dělat kariéru v televizi. Tehdy se to rovnalo cestě do vesmíru, tak nereálné to bylo. Byla tu jedna televize, byli tam prominenti, normální smrtelníci se tam nedostali – tedy před revolucí. Byl to vlastně sen, na který jsem ani nepomýšlela.

Měla jste strach?

Určitě jsem měla obavy, jestli to zvládnu. Když nejste píšící novinář, musíte k tomu všemu nějak vypadat, nějak mluvit, tenkrát nebyly žádné školy mluvení. Se mnou začínal třeba Pavel Zuna, Jolana Voldánová, Mirka Čejková.

Nastoupila jste tedy jako parlamentní zpravodajka a pak jste začala moderovat denní zprávy – tyto mety byly v horizontu kolika let?

Bylo to rychlé. V červnu 1993 to začalo parlamentním zpravodajstvím, čtení zpráv byl sen nás všech „holek“. Začala jsem třeba po roce a půl. Každopádně první zprávy byly velký průšvih. Musela jsem zaskočit za moderátorku, které se udělalo špatně. Neměla jsem prostor si to vyzkoušet. Šéf Ota Černý ale na moje obavy neslyšel. Řekl, ať se jdu nalíčit a že si to vyzkouším ve vysílání. Není to složité, ale když to neznáte, je to síla. Čtecí zařízení mi točila režie a já to absolutně nestíhala. Dostala jsem se do paniky a četla jsem jen to, co jsem viděla na čtecím, což ale už dávno nesedělo s obrázky. Takže jsem četla zprávu o intifádě a běhali přes to nosorožci. Tehdy jsem i plakala, ale naučila jsem se to rychle.

Dnes je to většinou tak, že sedíte několik let na zpravodajské smně a učíte se základy, než se dostanete k něčemu většímu. Co je podle vás lepší cesta? Tzv. vysedět si pár let a vše odkoukávat, anebo rovnýma nohama skočit do velkých věcí, když se ta možnost naskytne?

Já bych neměnila, ale ta naše situace, kdy se učíte za chodu, nemusí být vždy příjemná. Je to hodně stresu.

Měla byste na ten pomalejší start trpělivost?

Myslím, že ano. Já jsem důsledná a systematická, takže výdrž mám. Pokud bych ovšem dostala po škole nabídku na vyložení elévskou pozici, nejsem si úplně jistá, jestli bych ji vzala, protože jsem v té době končila práva. Kdybych ale skončila třeba žurnalistiku, tak by mi to stálo za to. Ten způsob, kterým jsme prošli my, měl něco do sebe. Stálo to hodně nervů, ale kromě řemesla se člověk naučil pracovat pod enormní zátěží. Musela jsem se překonat v mnoha věcech, což se mi hodilo později ve vyostřených momentech mé profesní dráhy. Už vás nic moc nepřekvapí.

Mám ale pocit, že tohle je věc, na které si televize často trochu vyláme zuby v rámci toho, jak přistupuje k mladé generaci svých novinářů. Nemá ji možná tak silnou, protože mnohdy není čas, prostor nebo chuť ty mladé lidi vést k trpělivosti a vychovávat si je. V době, kdy je možné sbírat dynamicky zkušenosti po světě, se někomu nebude chtít sedět na jedné židli x let, když má talent.

To chápu. Tehdy ale nic moc jiného nebylo. Mohli jste odjet, ale většinou jste se zase vrátili, dělat například kariéru v zahraničí nebylo tak obvyklé. Navíc dnes můžete působit na internetu, v době, kdy jsem začínala, byla televize jediné vizuální médium. U extrovertnějších typů novinářů se tak nabízí možnost se uplatnit i jinde.

Vám tedy bylo 23 let, když jste se dennodenně vydávala na sněmovní půdu mezi politické jestřáby. Umím si představit, že to není úplně jednoduchá věc. Pohybovat se sebevědomě, s jistotou a energií na parlamentní půdě. Jaké to bylo?

S tímto jsem problém neměla. Jsem z Moravy, z nekonvenční rodiny, mám divoké oba rodiče a nesu jejich geny. A taky – v té době se to moc neřešilo. Když by některá z nás měla problém se sexuálním harašením a šla s tím za šéfy, asi by koukali, jestli nám nepřeskočilo. To se velmi posunulo, je úplně jiná doba. Bylo to na nás, ať si to vyřešíme.

Ale dělo se to?

Ano, dělo. Byly jsme tam střídavě čtyři holky, všem nám bylo kolem 23 let a plná Sněmovna mužů, kteří týden nebyli doma. Zkoušeli leccos. Místy jsme si z toho dělaly legraci. Nevím, jestli si to dnes ještě dovolí. Neplácali nás po zadku, to by si nedovolili, ale měli narážky a pokusy zvat nás na kafe.

Ale vyřešily jste si to samy – bez traumat, jestli to chápu správně.

Ano. Vidím ale teď u své devatenáctileté dcery, jak se doba velmi rychle změnila za docela krátkou dobu. Vnímá se to úplně jinak.

V devadesátých letech to tedy byla všeobecně akceptovaná politická kultura.

Ano, bylo prostě na nás se s tím popasovat.

Jak tedy chápete dnešní snahy mladých novinářek proti tomu bojovat a artikulovat ten problém nahlas?

To, že se o tom víc mluví, dá našim dcerám větší pocit jistoty, rovnější zacházení a více příležitostí, a to je dobře. Ale každá doba zkrátka nese svoje.

Máte tedy pocit, že vaše ženství, ten prostý fakt, že jste žena, vás ve vaší kariéře nijak nedefinovalo, že byste třeba narážela na skleněný strop?

Ne, tohle jsem nezažila. Nikdy jsem se necítila jako oběť. Možná i proto ke mně měli respekt. Ale je nutné říct, že jsem se nedostala do žádné vysloveně nepříjemné situace, ze které je pak pro holky velmi těžké dostat se ven. Na tyhle věci jsem jako malá a mladá narážela spíš venku – tehdy jsem neustále vídala obnažené nebo i masturbující muže, to se stávalo často. V Olomouci, ale pak i v Praze, to bývalo jednu dobu běžné. A ano, to je moment, kdy se cítíte zneužitá, i když třeba jen procházíte kolem.

Dá se naopak ta ženská energie dobře používat? Ted' nemyslím takové to záměrné využívání genderu ve smyslu koketerie nebo cílené slabosti. Zajímá mě, jestli jsou cesty, kterými se dá ženská energie využít dobře a ku prospěchu tématu nebo hosta?